

چەت ئەل نادىر ئەدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما

دۇشراق

گ. د. موپاسان [فرانسىيە]

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

چەت ئەل نادىر ئەدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما

دونداق

گ. د. موپاسسان [فرانسىيە]

تەرجىمە قىلغۇچى: غۇپۇر ھوشۇر نىيازى

图书在版编目 (C I P) 数据

羊脂球/(法)莫泊桑著;于行之改编;吾甫尔·吾守尔尼亚
致译.—乌鲁木齐:新疆美术摄影出版社,2006.5

ISBN 7-80658-921-X

I.羊... II.①莫... ②于... ③吾... III.短篇小说
—作品集—法国—近代—缩写本—维吾尔语(中国少数民族语
言) IV.I565.44

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 037210 号

بۇ كىتاب جۇڭگو بالىلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتىنىڭ 2000 - يىلى
12 - ئاي 1 - نەشرى 1 - باسىمىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

چەت ئەل نادىر ئەدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما

دونداق

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى نەشر قىلدى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارققاتتى

شىنجاڭ مورتوم (MORTOM) مەتبەئەچىلىك چەكلىك

شىركىتىدە بەت ياسالدى

شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

2006 - يىلى 5 - ئاي 1 - نەشرى، 2006 - يىلى 5 - ئاي 1 - بېسىلىشى

فورماتى: 787 × 970mm 1/32؛ باسما تاۋىقى: 7.25

ISBN 7 - 80658 - 921 - X

باھاسى: 7.50 يۈەن

本书根据中国少年儿童出版社 2000 年 12 月第 1 版第 1 次印刷版本翻译出版。

责任编辑: 穆巴拉克·阿帕尔

美术编辑: 阿扎提·巴拉提
叶尔江·铁流

责任校对: 海来提·阿比提
艾比布拉·艾力

审 订: 亚森·吾不力哈斯木
吐尔洪江·苏里坦

世界经典文学作品赏析

羊脂球 (维文)

吾甫尔·吾守尔尼亚孜 译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆漠尔通(MORTOM)印刷有限责任公司制版

新疆新华印刷厂印刷

2006 年 5 月第 1 版 2006 年 5 月第 1 次印刷

开本: 787×970 毫米 1/32 印张: 7.25

ISBN 7-80658-921-X

定价: 7.50 元

如遇质量问题请与新疆美术摄影出版社出版科联系

电话: 0991-4521461

ئاپتونىڭ قىسقىچە تەرجىمىھالى

گ. د. موپاسسان (1850—1893)، 19 - ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىكى فرانسىيىلىك مەشھۇر تەنقىدىي رېئالىزملىق يازغۇچى. ئۇ ئۆمرىدە 350 تىن كۆپرەك پوۋېست، ھېكايە، ئالتە رومان ۋە ئۈچ سايىھەت خاتىرىسى يازغان. موپاسساننىڭ ھېكايە ئىجادىيىتى جەھەتتىكى بەدىئىي مۇۋەپپەقىيىتى ئالاھىدە گەۋدىلىك بولۇپ، «دۇنيا ھېكايىچىلىقىنىڭ پىرى» دېگەن نامغا ئىگە.

موپاسسان 1850 - يىل 8 - ئاينىڭ 5 - كۈنى نورماندىيىدىكى ۋەيران بولغان بىر ئاقسۆڭەك ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. ئۆسمۈرلۈك چاغلىرى يېزىدا ئۆتكەن. ئانىسى مەرتىۋىلىك، باي ئائىلىدە تۇغۇلغان بولۇپ، ئەدەبىي جەھەتتە ياخشى تەربىيە كۆرگەنىدى، تاغىسى شا ئىر ھەم يازغۇچى ئىدى. شۇڭلاشقا، موپاسسان كىچىك-دىن باشلاپلا ئەدەبىي جەھەتتىن پىشپى يېتىلگەن. 13 يېشىدا ئىففى موناستىرىنىڭ شۆبە مەكتىپىدە ئوقۇغان، جىسمانىي ۋە مەنىۋى جەھەتلەردىن تەقەپلەيدىغان دىنىي قائىدىلەرنى مەسخىرە قىلىپ شېئىر يازغانلىقى ئۈچۈن مەكتەپتىن ھەيدەلگەن، كېيىن لىئون ئوتتۇرا مەكتەپىدە ئوقۇپ، مەشھۇر شائىر لوى بويىنىڭ يېتەكلىشى

بىلەن كۆپ خىل ژانىردىكى يېزىقچىلىقنى باشلىۋېتىدۇ. 1870 - يىلى موپاسسان پارىژغا بېرىپ قانۇن ئۆگەندى. ئۇزۇن ئۆتمەي، پرۇسسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشى پارتلاپ، موپاسسان چاقىرىققا بىنائەن ھەربىي سەپكە قاتنىشىدۇ. بۇ ئۇرۇشنىڭ گەرچە ۋاقتى قىسقا بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭدا ئىنتايىن چوڭقۇر تەسىراتلارنى قالدۇرىدۇ. ئۇ كېيىن يازغان خېلى كۆپ ھېكايىلىرىدە پرۇسسىيە - فرانسىيە ئۇرۇشىنى تېما قىلىدۇ. ئۇرۇش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، موپاسسان پارىژدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 1872 - يىلىدىن ئېتىبارەن، ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ دېڭىز ئارمىيە مىنىستىرلىقى ۋە مائارىپ مىنىستىرلىقىدا ئاددىي خىزمەتچى بولۇپ، نەچچە ئون يىل ئىشلەيدۇ. بۇ بىر مەزگىللىك سەرگۈزەشتە ئۇنى ئاددىي خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالى ۋە روھىي دۇنياسى ھەققىدە چوڭقۇر تونۇشقا ئىگە قىلىپ، كېيىنكى ھېكايە ئىجادىيىتىنىڭ مۇھىم باش تېمىسىغا ئايلىنىدۇ. ئۇ مۇشۇ مەزگىلدە ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلىرىدىن پايدىلىنىپ ئەدەبىي ئىجادىيەت بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. مەشھۇر يازغۇچى فىلوپېر موپاسساننىڭ تاغدىسى ۋە ئانىسىنىڭ ياخشى دوستى ئىدى. 1873 - يىلىدىن ئېتىبارەن موپاسسان فىلوپېرنىڭ تەربىيىلىشىگە ئېرىشىدۇ ۋە زولا، دېپرو، گۇڭگۇرت، تۇرگېنېف قاتارلىق مەشھۇر يازغۇچىلار بىلەن تونۇشىدۇ. فىلوپېرنىڭ قاتتىق

تەلپ قويۇشى ۋە كۆڭۈل قويۇپ تەربىيىلىشى مۇپاس-
ساننىڭ مۇنەۋۋەر سەنئەتكار بولۇپ يېتىلىشىدىكى مۇ-
ھىم ئامىل ھېسابلىنىدۇ.

مۇپاسسان 70- يىللاردىن ئېتىبارەن كېسەل ئازابى
تارتىدۇ، كېسەللىك بىلەن قەيسىرانە ئېلىشىش جەري-
نىدا، يەنىلا يېزىقچىلىقنى قەتئىي داۋاملاشتۇرىدۇ.
1893- يىلى نېرۋا كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسىدا 43
يېشىدا كېسەللىك تۈپەيلىدىن ۋاپات بولىدۇ.

مۇپاسساننىڭ ھېكايە، پوۋېستلىرىنىڭ ئۈچىنچى
جۇمھۇرىيەت دەۋرىدىكى فرانسىيە كاپىتالىستىك جەم-
ئىيىتىنى پاش قىلىشى كۆپ تەرەپلىمە بولۇپ، ئاساس-
لىقى بۇرژۇئازىيىنىڭ ئەخلاقىي چۈشكۈنلۈكىنى تەد-
قىدلەش ۋە ئوتتۇرا- ئۇششاق بۇرژۇئازىيىنىڭ پەسكەش
روھىي دۇنياسىنى مەسخىرە قىلىشتىن ئىبارەت. «دود-
داق» (1880- يىل)، «مىراس» (1884- يىل)، «مارجان»
(1884- يىل)، «ئوردېن قولغا كەلدى» (1883- يىل)
قاتارلىقلار كىشىگە ھۇزۇر بەخش ئېتىدىغان مەشھۇر
ئەسەرلەردۇر. بۇلاردىن باشقا، 1870- يىلىدىكى پىرۇسس-
يە- فرانسىيە ئۇرۇشىنى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىپ، فرانسىيە-
سىيىنىڭ كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك
قىزغىنلىقى ۋە كۈرەش روھىنى مەدھىيىلەيدىغان بىر
گۇرۇپپا ھېكايىلىرى، مەسىلەن، «مىلون بوۋاي»
(1883- يىل)، «ئىككى دوست» (1883- يىل)، «مۇتتە-

ھەم موماي» (1884 - يىل)، «ئەسىر» (1884 - يىل)،
 «فېفى خېنىم» (1882 - يىل) لار كىشىنى ئۆزىگە
 جەلپ قىلارلىق، سەمىمىي ۋە تەسىرلىك يېزىلغان.
 موپاسانىڭ رومانلىرى ئىچىدە «ھايات» (1883 - يىل)
 ۋە «چىرايلىق دوست» (1885 - يىل) ئەڭ نادىر ئەسەر.
 لەردۇر. «چىرايلىق دوست» تا، چېكىدىن ئاشقان شەخ-
 سىيەتچى تروئانىڭ پەسكەشلىك بىلەن، شەرمەندىلەرچە
 ئۇستاتلىق ئىشلىتىپ يۇقىرىغا ياماشقانلىقى ھەققىدە.
 كى ھېكايە ئارقىلىق، بۇرژۇئازىيىنىڭ يۇقىرى قاتلام
 جەمئىيىتىدىكى چىرىكلىك، قاراڭغۇلۇقنى چوڭقۇر پاش
 قىلىدۇ ۋە كۈچلۈك سۆكىدۇ.

موپاسان ئەسەرلىرى 19 - ئەسىرنىڭ كېيىنكى
 يېرىمىدىكى فرانسىيىنىڭ ئىجتىمائىي رېئاللىقىنى
 بىرقەدەر كەڭ ھەمدە چوڭقۇر ئەكس ئەتتۈرۈپ، بۇرژۇئا
 يۇقىرى قاتلام جەمئىيىتىنىڭ چىرىكلىكىنى، بولۇپمۇ
 ئەخلاق، ئۆرپ - ئادەتلەر جەھەتتىكى رەزىللىكىنى رە-
 ھىمسىزلەرچە ئېچىپ تاشلايدۇ ۋە مەسخىرە قىلىدۇ،
 جەمئىيەتنىڭ تۆۋەن قاتلىمىدىكى «ئاددىي كىشىلەرگە»
 ھېسداشلىق قىلىدۇ ۋە ئۇلارنى مەدھىيىلەيدۇ. ئۇنىڭ
 ئىجادىيەت ئۇسۇلى ئاساسىي جەھەتتىن رېئالىزملىق
 ئىجادىيەت ئۇسۇلىدىن ئىبارەت، بىراق، ناتۇراللىق تە-
 سىرىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولغاچقا، كاپىتالىزم رېئال-
 لىقىغا قارىتىلغان تەنقىد مەلۇم دەرىجىدە ئاجىزلىشىپ

قالغان. بەزى ئەسەرلىرىدە رېئاللىقنى ئۆزگەرتىشكە بولغان ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتى ئاشكارىلىنىپ قالغان، يەنە بەزى ئەسەرلىرى مستىتسىزم (سرلىقلاشتۇرۇم - چىلىق) تۈسىگە ئىگە بولۇپ قالغان. بىراق، ئومۇملاش- تۇرۇپ ئېيتقاندا، موپاسسان ھېكايىلىرى مەيلى ئىدد- يىۋىلىك جەھەتتىن بولسۇن ياكى بەدىئىيلىك جەھەت- تىن بولسۇن، بىرقەدەر يۈكسەك پەللىگە يەتكەن.

مۇندەرىجە

1	 دۇنداق
64	 مارجان
81	 بىر ئائىلە كىشىلىرى
118	 مىراس
194	 ئەسلىي ئەسەر ئۈستىدە تەھلىل

دونداق

بىرنەچچە كۈندىن بۇيان، شەھەر كوچىلىرىدىن مەغلۇپ بولۇپ چېكىنگەن فرانسىيە قوشۇنلىرى ئۆت-مەكتە. ئۇلار قوشۇن ئەمەس، گويا قالايىمقان قۇزغۇنلار توپىدەك پىتىراپ كەتكەن ئەسكەرلەر ئىدى. پاسكىنا ساقال - بۇرۇتلىرى چاڭگىلىشىپ كەتكەن، كىيىملىرى يىرتىلغان بۇ ئەسكەرلەر سەپمۇ تۈزمەي، تارقاق، بايراق-سىز ھالدا سالپىيىشىپ كېتىۋاتاتتى. ھەممىسىنىڭ روھى چۈشكۈن، ھەممىسىگە قاتتىق ھارغىنلىق يەتكەن، ئۇلاردا ئۈمىد - ئىشەنچتىن قىلچە ئەسەر كۆرۈنمەيتتى. پەقەت يول مېڭىپ ئادەتلىنىپ قالغانلىقى ئۈچۈنلا ئىل-گىرىلەپ كېتىۋاتقاندا، توختاپ قالسىلا يىقىلىپ چۈشىدىغاندەك كۆرۈنەتتى.

پرۇسسىيە ئەسكەرلىرى رۇئانغا مانا كىرىدۇ، ئەنە كىرىدۇ، دېيىلىۋاتقان چاغ ئىدى.

ئاخىرقى بىر تۈركۈم فرانسۇز ئەسكەرلىرى سېنا دەرياسىدىن ئۆتتى، ئۈمىدى ئۈزۈلگەن بىر گېنېرال ھەممىنىڭ كەينىدە كېتىۋاتاتتى، ئۇنىڭ ئەسكەرلىرى تۈگىشىپ ماجالىدىن كەتكەنىدى؛ غەلىبىلىك جەك قىلىشقا

ئادەتلىنىپ قالغان بۇ مىللەتنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ ۋەيى-
رانچىلىققا ئۇچرىشى گېنېرالنى ساراسىمىگە سېلىپ
قويغانىدى.

مانا شۇنىڭدىن كېيىن، شەھەرنى تىمتاسلىق قاپ-
لاپ، ئالاقزادىلىك ئىچىدە ئۈنسز كۈتۈش باشلاندى. ئو-
قەت قىلىپ خۇدىنى يوقاتقان، قورساق سالغان شەھەر
ئاھالىلىرى زىخ ۋە پىچاقلىرىنىڭمۇ دۈشمەن تەرىپىدىن
قورال دەپ قارىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ جازالىنىشىدىن قور-
قۇپ، بەزگەكتەك تىترىگەن ھالدا ئەنسىزلىك ئىچىدە
غالبىلارنى كۈتمەكتە ئىدى.

شەھەردە گويا ھايات توختىغانىدى؛ دۇكانلار تاقال-
غان، كوچىلاردا جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرەتتى. بەزىدە
بىرەر يولۇچى تام ياقىلاپ ئالدىراپ- تېنەپ ئۆتۈپ قا-
لاتتى. كېيىن بېرىپ بۇنداق ئەنسىزلىك ئىچىدە كۈتۈش
كىشىلەرنى «دۈشمەن كەلسە پاتراق كەلسىكەن» دېگەن
تۇيغۇغا كەلتۈرۈپ قويدى.

فرانسىيە ئەسكەرلىرى كېتىپ ئەتىسى چۈشتىن
كېيىن، سېنت-كاتادىن تېغىنىڭ يان باغرىدا كېلىد-
ۋاتقان بىرمۇنچە ئادەملەرنىڭ قارىسى كۆرۈندى. دارىنتال
ۋە بوئاگىيامغا تۇتىشىدىغان تاشيولىدىمۇ ئىككى توپ تا-
جاۋۇزچى قوشۇن پەيدا بولدى. بۇ ئۈچ قوشۇننىڭ ئالدىن
يۈرەر ئەترەتلىرى كېلىشىۋالغاندەكلا شەھەرلىك ھۆكۈ-
مەت ئالدىدىكى مەيداندا ئۇچراشتى. ئەتراپتىكى كوچى-
لاردىنمۇ نېمىس ئەسكەرلىرى سەپ تارتىپ، قاتتىق ۋە

تەكشى قەدەم تاشلاپ ئۆتۈشكە باشلىدى. قارىماققا ھايات-لىق ئۆچكەندەك كۆرۈنىدىغان ئۆيلەرنى بويلاپ، ناتونۇش، بوغۇق ئاۋازدا ۋارقىرىغان كوماندا ئاۋازلىرى ياڭراشقا باشلىدى؛ شۇ تاپتا «ئۇرۇش قانۇنى» غا ئاساسەن، مۇشۇ شەھەرگە، مال - دۇنياغا ۋە ھاياتقا خوجايىن بولغان بۇ غالىبلارغا يېپىقلىق دېرىزىلەرنىڭ كەينىدە نۇرغۇن كۆزلەر قاراپ تۇراتتى. توپ - توپ ئەسكەرلەر ئۇياقتىن ئىشكىلەرنى قاچاتتى - دە، بۇياقتىن كىرىپ ئورۇنلىشاتتى. بۇ دۈشمەن بېسىپ كىرگەندىن كېيىنكى ئىشقا - لىيەت ھەرىكىتى ھېسابلىناتتى. مانا شۇنىڭدىن تارتىپ غالىبلارغا ياۋاش - يۇمشاق بولۇپ ئىتائەت قىلىش مەغلۇپلارنىڭ مەجبۇرىيىتى بولۇپ قالاتتى.

بىر مەھەل ئۆتكەندىن كېيىن، ئىلگىرىكى ئەزىزلىك تۈگەپ، يەنە يېڭىچە بىر خىل جىمجىتلىق باشلاندى.

خېلى كۆپ ئائىلىلەردە پرۇسسىيە ئوفىتسېرلىرى شۇ ئائىلىدىكى ئەر - ئايال، ياش - قېرىلار بىلەن بىر داستاندا ئولتۇرۇپ تاماق يەيدىغان بولدى. بۇ ئوفىتسېرلار تەربىيە كۆرگەچكە، تولىمۇ قائىدە - يوسۇنلۇق ئىدى. ھەمىشە دېگۈدەك فرانسىيىگە ھېسداشلىق قىلاتتى. ئۇلارنىڭ بۇنداق ئادەمگەرچىلىكى دەۋرەقە ئۆي ئىگىلىرىنى تەسىرلەندۈرەتتى. كىم بىلىدۇ، بىر كۈنلەردە

ئۇلارنىڭ قوغدىشىغا موھتاج بولۇپ قالامدۇ — تېخى!
ئۇلارغا ئانچە — مۇنچە خۇشامەت قىلىپ قويسا، كەم دې-
گەندە بىرنەچچە ئەسكەرنى بېقىشتىن قۇتۇلۇپ قالغىلى
بولاتتى. چۈنكى ھەممە نەرسە شۇلارنىڭ ئىختىيارىدا،
ئۇلارنىڭ چىشىغا تېگىشنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟

شەھەر ئاستا — ئاستا نورمال ھالەتكە كېلىشكە
باشلىدى. شۇنداق بولسىمۇ، ھاۋادىن نېمىلىكىنى بى-
لىپ بولمايدىغان، كىشى چىداپ تۇرالمايدىغان قانداقتۇر
بىر يات پۇراق — تاجاۋۇزچىلىق پۇرىقى كېلەتتى.

شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بۇ شەھەرنى يانداپ ئاققان
دەريانىڭ تۆۋەن ئېقىنىغا قاراپ يۈرگەندە، شەھەردىن
سەككىز — ئون كىلومېتىرچە يىراقلىقتىكى كېمىچى
ۋە بېلىقچىلار پات — پات دېگۈدەك دەريادىن چانئۆپتىل-
گەن، چەيلەپ ئۆلتۈرۈلگەن، تاش بىلەن بېشى يانچىلغان
ياكى كۆۋرۈكتىن سۇغا ئىتتىرىۋېتىلگەن پىرۇسسىيە-
لىكلەرنىڭ كۆپۈپ كەتكەن، ھەربىي فورما كىيگەن
جەسەتلىرىنى سۈزۈۋالاتتى. كىشىلەرگە نامەلۇم بۇ قەھ-
رىمانلىق، ئۇشتۇمتۇت زەربە كۈندۈزدىكى جەڭلەردىن
خەۋەرلىك بولسىمۇ، لېكىن شان — شەرەپ ۋە نام —
ئاتاقتىن مەھرۇم ئىدى. شۇنى بىلىش كېرەككى، چەت
ئەللىكلەرگە بولغان نەپرەت ئۆز غايىسى ئۈچۈن قۇربان
بېرىشكە ھەرقاچان تەييار تۇرغان بىر قىسىم باتۇرلارنى
ئەبەدىي ئىلھاملاندۇرىدۇ.

كېيىنكى ۋاقىتتا تاجاۋۇزچىلار گەرچە پۈتۈن شە-
ھەرنى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق ئىنتىزامىغا بويسۇندۇرغان
بولسىمۇ، ئۇلار غەلىبىسىرى ئالغا ئىلگىرىلەپ كېتە-
ۋاتقاندا قىلىدىغان ھېلىقىدەك ۋەھشىيلىكلىرىنىڭ بى-
رەرىنىمۇ قىلىشىمىغانىدى؛ شۇڭلاشقا ئاھالىلەردە با-
را-بارا جۈرئەت تۇغۇلۇشقا باشلىدى؛ يەرلىك چوڭ-
چوڭ سودىگەرلەرنىڭ كۆڭلىدە سودا-سېتىق ھەۋىسى
يەنە قوزغالدى. بۇلاردىن بىرنەچچىسىنىڭ ھېلىغىچە
فرانسۇز ئەسكەرلىرىنىڭ قولىدا تۇرۇۋاتقان ھافور پور-
تىدا نۇرغۇن سەرمائىسى بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئاۋۋال
قۇرۇقلۇق بىلەن دېھقانچىلىق، ئاندىن ئۇ يەردىن كېمە بىلەن
ھافور پورتىغا بېرىۋېلىشنىڭ كويىغا چۈشۈشتى.

ئۇلار بىرنەچچە تونۇش نېمىس ئوفىتسېرىنىڭ كۈچ
چىقىرىشى بىلەن قوماندانلىق شتابىدىن يول خېتى
ئېلىۋالدى. ئون كىشى تۆت ئاتلىق كىرا ھارۋىسىنى
ئوقۇشتى ۋە كىشىلەرنىڭ سۆز-چۆچەك قىلىشىدىن
قېچىپ، سەيشەنبە كۈنى تاڭ ئاتماستىنلا يولغا چىق-
ماقچى بولۇشتى.

تاڭ سەھەر سائەت تۆت يېرىملاردا يولۇچىلار ھارۋا
تەييار قىلىنغان جاي — «نورماند مېھمانخانىسى» نىڭ
ھويلىسىغا يىغىلىشتى. بۇ چالا ئۇيقۇدىكى يولۇچىلار
قاتمۇقات قېلىن قىشلىق كىيىملەرنى كىيىۋېلىشقان
بولسىمۇ، سوغۇقتىن توڭلاپ تىترەيتتى، قاراڭغۇدا

بىر- بىرىنى ئېنىق كۆرەلمەيتتى. بۇ كىشىلەر شۇ تۇرقىدا ئۇزۇن تونلۇق سېمىز پوپلارغا ئوخشاپ قالغا. نىدى. شۇنداقتىمۇ، ئىككى ئەر بىر- بىرىنى تونۇپ قېلىشتى. ئۇلارنىڭ يېنىغا ئۈچىنچىسىمۇ كەلدى ۋە پاراڭغا چۈشتى.

پانار كۆتۈرگەن ھارۋىكەش پەيدا بولدى، ئۇ ئېغىل-دىن چىققۇسى كەلمەيۋاتقان ئۆلەرمەن بىر ئاتنى يېتى-لەپ چىقتى- دە، ھارۋا يېنىغا ئېلىپ كېلىپ باغلاپ قويدى. ئۇ ئاتنىڭ ئەتراپىدا بىر ھازا ئايلانغاندىن كېيىن، ئاتنى ھارۋىغا قاتتى. ئۇ ئىككىنچى ئاتنى ئېلىپ چىق-قىلى كېتىۋېتىپ، قاردا ئۈستۈۋېشى ئاپئاق بولۇپ كەت-كەن، قىمىر قىلماي تۇرغان يولۇچىلارنى كۆرۈپ قالدى. — نېمىشقا ھارۋىغا چىقىپ ئولتۇرۇۋالمايدىڭلار؟ —

دېدى ئۇ،— ھېچبولمىغاندا قاردىن دالدا بولىدىغۇ!

دېمىسىمۇ ھارۋىغا چىقىۋېلىش ئۇلارنىڭ خىيالىغا كىرمىگەنىدى، بۇ گەپتىن كېيىن ھەممەيلەن تەڭلا ئالدىراپ- تېنەپ ھارۋىغا چىقىشتى. ھېلىقى ئۈچ ئەر خوتۇنلىرىنى ھارۋىنىڭ تۆرىگە ئولتۇرغۇزغاندىن كې-يىن، ئۆزلىرىمۇ چىقىشتى. بۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ئې-نىق كۆرگىلى بولمايدىغان بىرنەچچە قارا كۆلەڭگىمۇ ھارۋىغا چىقىپ، بوش ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشتى. شۇنىڭ-غىچە ھېچكىم بىر- بىرى بىلەن گەپلەشمىدى. ھارۋىنىڭ